

Richard O'Barry

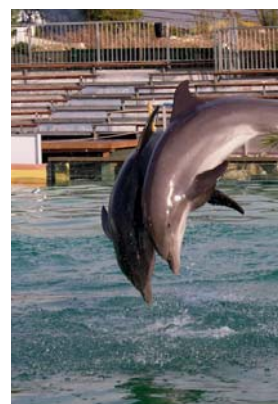
Text a foto Martina Balzarová

Ric O'Barry (*1941) je momentálně asi nejznámějším aktivistou proti držení delfínů v zajetí. Žije na Floridě a více než 38 let bojuje proti delfínímu průmyslu, který v podstatě sám pomáhal zakládat a přes 10 let v něm také pracoval.

Naprostu mu učarovala možnost pracovat s delfíny, když byl s matkou na jejich představení jako teenager v roce 1955. Po povinné službě v americké armádě se ucházel o místo v Seaqarium Miami, tehdy to bylo teprve třetí delfinárium na světě a bylo tím nejlepším. Stal se velmi známým v 60. letech jako nejúspěšnější trenér delfínů. Sám je v přírodě chytal pro všelijaké mořské parky, trénoval je a trochu studoval. Pro své schopnosti byl požádán, aby spolupracoval na televizním seriálu Flipper. Sám si byl vědom faktu, že delfíni jsou celkem inteligentní, ale nevěnoval tomu pozornost, přeci jen měl výbornou práci, vydělával spoustu peněz, mohl si vybírat ze stovek fanynek, řídil Porsche a nějaká empatie při trénování a předvádění špičkových výkonů delfínů by mu jen překážela.

❖ NATÁČENÍ SHOW

Seriál se natáčel přímo u něj před domem v Miami Seaqarium. O'Barry pro seriál sám v přírodě chytal a vycvičil pět delfínů, samé mladé samice. Nejvíce hrála Suzy, další se jmenovaly Patty, Cathy, Scotty a Squirt. Samice byly vybrány proto, že jsou méně agresivní a lépe se s nimi pracuje. Cvičil je po celou dobu seriálu až k poslednímu dílu. Seriál se vysílal tři roky (18. září 1964 – 15. dubna 1967) a měl 88 epizod. Mladé samice předváděly všechny slavné Flipperovy triky kromě jízdy na ocasu. Tuhle dovednost se nepodařilo ani jednu naučit, a tak pro tyto sekvence se musel přivést

delfíni aktivista

mladý samec Clown. Flipperův hlas dokonce ani není delfíni, filmaři použili upravený zpěv ledňáčka. Pokaždé, když běžel seriál v televizi, tak Ric postavil v zátoce na molo televizor a delfíni se mohli na sebe dívat. Všiml si, že se jednotlivé samice na záběrech poznávají a začal si více všimnout jejich projevů inteligence.

∴ ZMĚNA V POSTOJI

Ve chvíli, kdy mu jeden ze šesti delfínů, se kterými natočil televizní show zemřel, radikálně změnil svůj život. V té době byla samice už v „důchodu“ a žila sama v jedné nádrži. Situace, kdy mu Cathy, vykazující depresi po několika týdnech, vplula do náruče, nadechla se, ponořila a už se nepřišla znovu nadechnout (jak sám říká, jako by spáchala sebevraždu), mu natolik otevřela oči a pomohla mu uvědomit si, že držení těchto tvorů v zajetí nebude tak bezchybné a morální, jak se mu dříve zdálo. Hned druhý den byl zatčen pro ilegální vloupání a pokus o vypuštění několika delfínů z akvária do přírody. V roce 1970, na první Den Země, založil spolek na ochranu delfínů s hlavním cílem vypuštění v zajetí držných delfínů zpět do moře. Celkem se mu podařilo vypustit dvacet pět delfínů z Haiti, Kolumbie, Guatemala, Nicaragui, Brazílie, Bahamských ostrovů a z USA. Od roku 1989 se jeho nezisková organizace zabývá také výzkumem hlavně atlantických delfínů skákavých (*Tursiops truncatus*). V roce 1991 dostal za svou práci cenu Environmental Achievement Award od United States Committee for the United Nations Environmental Program. Je také autorem několika knih zaměřených na zvýšení povědomí o životě delfínů držných v zajetí (např.: *Behind the Dolphin Smile*, 1989, *To Free a Dolphin*, 2000).

❖ ZABÍJENÍ DELFÍNŮ V JAPONSKU

Ric se stal spoluautorem a hlavní postavou dokumentu *The Cove* (2009), který ukazuje lov delfínů v japonském Taiji. O'Barry se s režisérem Psihoyos setkal na konferenci, kde měl být O'Barry hlavním řečníkem. Nicméně hlavní sponzor konference Sea World zakázal, aby zde vystoupil kvůli svým postojům vůči v zajetí drženým kytovcům. Režisér byl samozřejmě zvědav, proč k tomu došlo a během rozhoru se O'Barry zároveň zmínil o japonském lovu kytovců.

Ročně je v zátocě Taiji zabito 700–2000 delfínů. Tento tradiční lov se odehrává každoročně mezi zářím a březnem. Většina japonské veřejnosti o tomto masakru nemá ani tušení. Než se delfíni zabijí, mohou si trenéři z delfináří z celého světa přijet a vybrat si delfíny, které chtějí pro show – nevybraní pak končí na jatkách. Delfíní maso jako takové ani není masivně vyhledávaným prodejním artiklem, vůbec se neví, kam delfíní maso na trhu jde. V Taiji se také nedá vlastně koupit. Navíc delfíní maso obsahuje velké množství rtuti. Při analýze vzorků masa z obchodů (delfíních i velrybích) se zjistilo, že lidé

jsou podváděni. Pod cedulkou zdravého velrybího masa se totiž ve skutečnosti skrývá vysoce toxické delfíní maso.

Vědecký tým vyzkoumal, že delfín v sobě má mnohem více rtuti než ryby, jejichž požití způsobilo nemoci, zdravotní postižení a úmrtí v japonském městě Minamata. Tzv. minimatská nemoc propukla v roce 1956 v důsledku otravy lidí rtutí obsaženou v mořských rybách. Do ryb se rtuť dostala průmyslovým znečištěním moře, které pokračovalo více než 30 let bez toho, že by vláda udělala jakákoliv opatření. Aby se prokázalo, že delfíní maso se

NEGATIVA DRŽENÍ DELFÍNŮ V ZAJETÍ

Velmi důležitou složkou pro chov kytovců v akváriích je množství a kvalita vody. Když porovnáme první akvária a delfinária s dnešní úrovní je zde určitý trend ke zlepšování welfare. Nádrže bývají hlubší, čistící filtry vycytávají mnohem větší množství škodlivých látek a kytovci jsou chováni ve skupinách, nikoliv pouze izolovaní jedinci. Velkým nedostatkem je, že se stále většinou krmí pouze zmrzlou potravou a nikoliv živými rybami. Delfínům chybí potřebné vitamíny a minerály a musí

na trhu začínají ubývat a jsou nedostatkovým zbožím. Pro delfíny v zajetí se tedy hledají nové zdroje potravy, včetně

se jim proto uměle dodávat. Nicméně dnes dostávají pouze vysoce kvalitní ryby a ne zbytky či nekvalitní kusy. Významné druhy komerčních ryb

uměle vytvořené. Důležitým faktorem je i kvantita krmení, dříve dostávali krmení pouze za vykonanou práci a nikoliv tolik, kolik potřebovali podle své

váhy, aktivity, pohlaví a dalších vlastností. Delfíni jakožto velmi zvuková zvířata mohou být ohrožováni množstvím zvuků, odrážejících se od stěn bazénů a od návštěvníků. Mnoho akvárií eviduje, že delfíni trpí depresemi, chovají se bláznivě a vůbec jim velké množství hluku nedělá dobře. Nicméně jiní chovatelé nic takového nezaznamenali, dokonce prý je zvuková hladina v bazénu nižší než v oceánu. Většina dnešních delfínů v zajetí se již v zajetí narodila a nepochází z volné přírody. Narození mláďete

v zajetí se stalo téměř běžnou záležitostí. Statistika přeživších mláďat se shoduje s čísly vypořizovanými v přírodě, případně je i převyšuje.

dá zpracovávat a využívat, byl vypracován program pro zavedení delfíniho masa do školních jídelen a dalších institucí. Starosta Taiji nakonec od tohoto plánu upustil – místní si nechtěli pomalu otrávit vlastní děti, ale tento plán je jinak stále reálný v jiných částech Japonska.

Štáb čelil hrozbě zatčení a s nasazením vlastního života se jim podařilo do utajované zátoky dostat a natočit záběry zabíjení delfínů. Zdejší oblast „the cove“ je označena jako národní park, je oplocena a není zde možný přístup veřejnosti. Její hranice jsou hlídány téměř 24 hodin denně hlídači se zbraněmi. Filmaři tyto unikátní záběry pořídili díky tomu, že kamery umístili do speciálně vytvořených umělých kamenů, rostlin atd. Jednu kameru umístili i na dno zátoky, aby nafilmovali zvuky, jaké delfíni v panice vydávají. Tento delfíni průmysl vydělává Japonsku ročně více než dvě miliardy dolarů.

❖ OCHRANA A PLÁNY DO BUDOUCNA

Ric se momentálně snaží celý svět dovést k poznání o masakrování delfínů a velryb Japonci, včetně tzv. vědeckého výzkumu. Aktivně se snaží působit i na konferencích a na zasedáních velrybářské komise, aby zabránil prosaze-

ní komerčního lovu kytovců. Nicméně je nežádoucí osobou, musí se skrývat a bojí se o svůj život. Stal se nepohodlným nejen pro Japonsko, ale i pro všechny akvária a delfíni show. A to nejen tím, že vypouští delfíny zpět, ale aktivně zabraňuje lidem, aby se show účastnili, snaží se všechny přesvědčit, že představení jsou pro kytovce škodlivá. Podle něj pokud lidé přestanou vyhledávat a platit za delfíni klauny, tak celý zábavní kytovčí průmysl nebude mít smysl. Ovšem dokud se na zajatých kytovcích dají vydělávat miliardy a miliardy dolarů, bude zotročování a týrání těchto tvorů podle O'Barryho dále beze změny pokračovat. Jako expert s téměř padesátiletou zkušeností a znalostí chytání a tréninku kytovců jezdí po celém světě a káže proti jejich zotročování v mořských parcích. Jako bývalý voják amerického námořnictva bojuje také proti vojenskému využívání kytovců při vyhledávání min a další činnosti. Od ledna 2007 je ředitelem organizace pro záchranu japonských delfínů a je také členem Earth Island Institute jako specialista na mořské savce. V roce 2009 byl žalován delfinárem v Dominikánské republice za ničení byznysu a musí uhradit pokutu ve výši 300 milionů dolarů. I nadále riskuje svůj život pro delfíny a velryby zejména v Japonsku.

